

Krajevnim šolskim odborom!

Na vsa šolska vodstva smo poslali obvestilo, da dajemo pri direktnem naročilu Majcenove Prve čitanke na vsakih 10 naročenih izvodov po 2 knjigi za revne učence. Enako pri naročilu Lavtarjevih računih 10 % popusta. Zvezke imamo odgovarjajoče najnovejšim oblastnim predpisom. Na 100 naročenih zvezkov damo 10 zvezkov za revne učence. Šolske potrebščine vseh vrst nudimo po konkurenčni ceni. Blagovolite pri sebi, ko naročate šolske potrebščine za novo šolsko leto, oddati naročilo.

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

panu g. Matiji Kukovcu se je vršilo hišno posvečenje. Pri tej priliki so zbrali prijatelji revnega dijaštva 100 Din za Dijaško kuhinjo v Mariboru. Vsem najlepša zahvala!

Ormož. Gospod urednik! Zadnjič sem obljubil, da bom še kaj napisal. Dosti ni, pa bodite zaenkrat s tem zadovoljni. Ni dolgo tega, kar sta prišla dva študenta na obisk k nekemu gospodu v Ormožu. Pa na bicikljih seveda in ker študent nima svojega kolesa, s'j ga izposodi. Pustila sta kolesi na dvorišču pri studentu, ne da bi bila komu kaj povadala. Čez nekaj časa pride postopač k studentu po vodo in si ogledovat kolesi. Dekla vidi, da si fantič toči vodo kar v perišče in iz roke pije, mu še postreže s kozarcem in vpraša, čigava sta biciklja. Nemarnež presodi takoj ves položaj, se zlaže da je ono lepše kolo njegovo in ga zase, pa oddirja v neznano stran, kjer ga še do danes niso našli. Ukradeno kolo je bilo last nekoga gospoda kaplana blizu Ptuja in ker jaz tistega gospoda poznam in vem, da razume šalo, mu rečem, da naj se potolaži kot nekoč neki svetnik, menda je bil Don Bosco, ko mu je neki fantin ukradel suknjo. »Eh, pa naj gre ž njo, morda jo bolj potrebuje kot jaz.« Oni ženski, ki je tako prijazno postregla uzmoviču, sem pa že svetoval, da naj se gre učiti za detektiva. — Krade se in se bo še letos kradlo vsevprek, po dnevi in po noči. Zato pa naj ljudje bolj pazijo. Noč od 10. do 11. septembra je bila nekoliko nemirna, temna in viharina. In so jo vlomilci kar takoj hoteli izkoristiti. Poskušali so vdreti na treh mestih; pri trgovcu Dogši, kjer so razbili veliko izložbeno okno, pri krojaškem mojstru Zabavniku v Ormožu in pri kmetu Ivanu Keček v Pavlovcih. Vse pač diši tem postopačem in delamrznežem: obleka, cukar, mast, meso. Moja mati so večkrat rekli o takih ptičkih, da bi še gada z jablane ukradli. K sreči so bili ponočnjaki pravočasno prepodeni ali pa so se prestrašili in zbežali, ne da bi kaj odnesli. Ne ve se, ali so ti škodljivci domače pasme ali so prileteli iz tujih krajev. Dobro bi na vsak način bilo (zajne ne), če bi jih enkrat dobili v klešče. — Ta teden enkrat sem se pomešal v eni izmed naših gostilnic med pivčke obojega spola. Vlekel sem na uho, kako so se pogovarjali o onem možu, ki je »Gospodar« pisal o njem, da je pri belem dnevu s prižgano lučjo iskal može in so ugibali, kaj neki to pomeni. Zdi se mi, da je pravo zadel neki možakar, ki je bil videti še dosti trezen in je opozoril, da moramo natančno pogledati dan in uro in kraj in kaj se je isti dan zgodilo. — Če se vam nisem zameril, pa še kdaj kaj. In zdravi ostanite!

Spitalič pri Konjicah. 13. septembra 1929 je bliskalo in grmelo, da je bilo groza. Strela je udarila v hišo g. Jankota Iskrač v Jazbinah. Najemnica Jula Gražl je že spala, ko je tresčilo v hišo. Zgorele so ji svinje in vsa obleka, tako da se še obleči ni mogla, ko se je zbudila. Je že to drugi slučaj, da je letos ogenj vsled strele upepelil hišo v fari. Molimo: Freska in hudega vremena, reši nas o Gospod!

Sv. Rok ob Sotli. Na srebrni gostiji Janeza in Urše Potočnik v Tuličnem so zbrali svatje za Dijaško kuhinjo v Mariboru 75 Din. Iskren Bog plati!

ZA RAZVEDRILLO

Dopoldne kovač, popoldne župan. Neki so si izvolili za župana kovača. A on ni mogel zmagovati dela, kot je mislil in želel. Ko je imel kot župan iti k seji, so mu prignali konje, da jih podkuje; kadar je najbolj kolesa ravnal pri vozu, mu prinesejo v podpis kak domovinski list. Zato nabije na hišo tablo: »I. I., kovač in župan, dopoldne za živino, popoldne za ljudi.«

Salomon. Ona (se joče): »Gospod sodnik, ta mi je ukral srce.« — Sodnik: »Ali ste sedaj brez njega?« — Ona: »Nisem — ampak...« — Sodnik: »Torej, zakaj ga dolžite tatvine? Za to ni paragrafa.« — Ona: »On — on se je igral z mojim srcem in se je vnelo in — oh — počilo mi bo.« — Sodnik: »To pa je druga zadeva. (Tožencu): Gospod, vi ste se igrali z rečjo, ki se vname, se celo razpoči — to pa spada pod paragraf. Kazen: dosmrtni zakon!« — On: »Ali bi se ne dala kazni v globo izpremeniti?«

GOSPODARSTVO

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg v soboto dne 14. septembra. Na sobotni trg so pripeljali špeharji na 33 vozov 66 zaklanih svinj, kmetje 8 voz sadja, 12 vozov krompirja, 14 voz čebule in zelja. Krme je bilo vsled deževnega vremena le dva voza. Svinjsko meso so prodajali po 15—27.50. Krompir 0.90—1.25, čebula 2—3, zelje 0.50—3, kufrarce 0.10—2. Seno 80—90. Pšenica 2.50, ječmen 2—2.25, oves 1.50—1.75, koruza 2.25—2.50, ajda 2, proso 2.50—3, stari fižol 4—6, grah 8—10. 1 kokoš 35—40, par piščancev 30—60, raca 20—30, gos 60—80, puran 40—80, domači zajec 15—30. Česen 10—12, kislo zelje 5, kisla repa 2. Maline 5—6, jabolka 2—5, hruške 3—6, slive 2—4, breskve 10—16, grozdje 6—10. Mleko 2.50—3, smetana 12—16, surovo maslo 36—40, jajca 1.25 do 1.50, med 25—28.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 13 konjev, 17 bikov, 165 volov, 438 krav in 14 telet, skupaj 647 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 10. septembra 1929 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 9.50 do 10, poldebili voli od 9—9.50, plemenski voli 8.50—9, biki za klanje 6.50—8.50, klavne krave debele 8—8.50, plemenske krave 6—7.50, krave za klobasarje 4.50 do 5.25, molzne krave 7—8, breje krave 7—8, mlada živina 8—10, teleta 14. Prodanih je bilo 344 komadov; od teh za izvoz v Avstrijo 56 kom.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejmu dne 13. septembra 1929 je bilo pripelja-

lih 302 svinj in dve ovci. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad Din 125 do 150, 7—9 tednov stari Din 200—220, 3—4 mesece stari 300—400, 5—7 mesecev stari 450—550, 8—10 mesecev stari Din 650—850, 1 leto stari Din 1000—1200. 1 kg žive teže Din 10—12.50, en kg mrtve teže Din 17 do 18.50. Prodanih je bilo 228 svinj.

Mesne cene v Mariboru dne 10. septembra 1929. Volovsko meso 1 kd od 12—20 Din; teletje meso od 20—25 Din; svinjsko meso sveže 1 kg od 15 do 27.50 Din.

Gospodarska obvestila.

Premovanje goveje živine v slovenjgraškem okraju se bode vršilo v torek, dne 1. oktobra 1929 ob 9. uri na sejmišču v Slovenjgradcu. Razdelile se bodo nagrade v skupnem znesku 12.600 Din in izplačale takoj po končanem premovanju; višino posameznih nagrad določijo premovalna komisija po oceni. Vsak, kdor dobi darilo, se mora zavezati, da bo tisto žival redil za pleme (bika 1 leto, krave in telice pa 2 leti) ali pa, da bo isto žival prodal le v domačem živalorejskem ozemlju, kjer je bila premovana, in skrbel za to, da se bo redila eno leto za pleme, sicer mora darilo vrniti. Živali se bodo razstavile po sledečih skupinah: 1. Biki nad eno in pol leta, 2. Krave in breje telice, 3. Teleta od pol leta do 1 in pol leta. Od premovanja se bodo izključile živali v sledečih slučajih: a) Ako so hudobne in ljudem nevarne. b) Ako so bolne in imajo na telesu poškodbe. c) Ako so nesnažne in slabo oskrbovane, posebno pa, če nosijo staro blato, golazen in dolge parklje. Vsaki premovani živali se bode vžgalo na desni rog posebno znamenje.

Iz mednarodnega vinskega trga.

Mednarodni vinski trg presoja jo v splošnem slabo. Vzrok temu nepovoljnemu presodku tiči v velikih vinskih zalogah, ki obtežujejo vinski trg in so večje nego bo letošnja trgatav. Stalna vročina in suša bosta nekoliko znižali količino; gotovo se bodo topli dnevi izkazali hvaležne v predstoječi bratvi.

Trgovina z zgodnjim moštom v Avstriji počiva, ker se radi vročine ne upa nikdo lotiti prevoza. Avstrija bo krila potrebo na raznih vinskih moštih iz Grčije radi nizke prevoznine. Prvi grški vinski mošti bodo dospeli v Avstrijo začetkom tega tedna. Letošnji pridelek iz grškega otoka Samos je že došel na avstrijska tla in pride od Trsta na 210 do 220 lir s sodom vred od hektolitra. — Vinogradi na Nižje Avstrijskem se lepo razvijajo pod uplivom ugodnega vremena. Letošnji pridelek bo glede kakovosti enak lanskem. Ako bo vreme držalo, ne bo treba letos nobenega nižjeavstrijskega mošta sladkati. Vinogradi na Gradiščanskem (Burgenlandu) bi rabili dežja, ker sicer bo znatno trpela količina.

Na Madžarskem bo stalna vročina zelo zmanjšala količino. Tudi glede kakovosti bi bil dež dobrodošel. Vinske cene stalno padajo. Pri letošnjem vinskem pridelku upajo na Madžarskem

z boljšim in večjim izvozom nego lansko leto.

Jugoslovanski vinogradniki se že pogajajo z ozirom na izvoz letošnjega pridelka. Količinski izgledi za Banat niso tako zadovoljivi, kakor se je prvotno domnevalo. Banat še hrani v zalogi mnogo lanske robe. Dalmacija pričakuje bogato trgateg. Po sedanjem stanju bodo imeli dalmatinski vinogradniki premalo posode.

Zelo ugodno se glasijo trgatvena poročila iz Rumunije. Kljub bogati bratvi pa se je bati, da bo izvoz rumunskih novih vin otežkočen radi tega, ker bodo sedmograška kvalitetna vina izpodirala cenejša madžarska in italijanska.

V Italiji so imeli zadnje dni precej dežja. Radi mokrote je izginila škoda, s katero je grozila suša. Radi trajajočih nalivov se je pojavila po nekaterih krajih grozdna bolezen. Italijanska vina v ceni vedno padajo. Iz Italije prihajajo poročila o kupčijah z letošnjim pridelkom in je cena 8 lir za hektoliterški grad. Izgledi na letošnjo trgateg so

Vinogradnik Rob. Košar:

Nova pota slovenskega vinogradništva.

Stara pota vinogradništva.

Ko je pred 50—60 leti trtna uš uničila naše stare nasade, so nas strokovnjaki začeli učiti, kako se z regulanjem pripravi zemlja za nove gorice, kako se cepi ameriška podlaga, kako je oskrbovati trsnice, saditi novo trto itd. K temu še je prišel pouk o zatiranju peronospre in pepela, koji bolezní sta bili povsem nova prikazen. Vse smo se naučili, vse smo prestali, in danes imamo hvala Bogu prenovljene gorice. Kriza, ki je nastopila pred desetletji v našem vinogradništvu, je srečno premagana. Obilo vina nam zraste v teh novih nasadih; samo **prodati** ga več ne moremo po primernih cenah. Nastala je kriza vina, največ vsled preobrata po svetovni vojni.

Stari vinski trgi proti severu, posebno v sedanje dežele Nemške Avstrije so se nam skoraj zaprli z novimi dr-

v splošnem dobri. V Piemontu vinski trg počiva. Italijansko namizno grozdje se prodaje po 100—120 lir metercent. Vinogradi na otoku Sicilija trpijo radi stalne suše.

Vinske cene na Francoskem so se utrdile. Na južno francoskem vinskem trgu je opaziti prevrat za 10 frankov pri hektolitrju. Izgledi na trgateg so najboljši. Na nekaterih krajih že trgajo. Nova francoska vina bodo močnejša z ozirom na alkohol od lanskim. Po zgodnjih francoskih moštih ni nobenega povpraševanja. Trgovina s starimi vini se giblje le neznatno.

Španija pred bogato trgatvijo. Trgovina počiva. Inozemstvo se prav nič ne zanima za lanska španska vina, niti Francija ne. Cene padajo.

Trgateg v Severni Afriki je pričela in sicer 20. avgusta v pokrajini Tunis, nekaj dni pozneje v Alžiriji in Eudemiji. Severnoafriška vina bodo letos izborna, izvzemši ona v Mitidji, kjer je napravil razni mrčes ogromno škodo.

*

žavnimi in carinskimi mejami, in naši stari odjemalci, ki so stoletja hodili k nam po vino, izostajajo, ker si radi visoke carine, večjih stroškov za potovanje, pomanjkanje gotovine itd, ne morejo več založiti kleti z našimi priljubljenimi vini, kakor nekoč pred vojno. Saj pridejo samo stroški za prevoz, carine in trošarine enega vagona vina do Gradca na približno 45.000 Din. Take stroške prenese samo najfinejše blago.

Pa tudi na notranjem trgu Jugoslavije, da niti v Sloveniji se ne morejo uveljaviti tako, da bi se lajšala težka kriza naših vin, ker imamo iz juga države val nadprodukcije večinoma nekvalitetnih vin, ki se je prej iztekal v nevinorodne pokrajine bivše monarhije. Našim slovenskim kvalitetnim vinom se godi sedaj, kakor inteligenci v boljševiški Rusiji.

S cenami tudi ne morejo iti več navzdol, ako še hočemo količkaj uspešno gospodariti. Naše gorice, ležeče v strogo alpskih razmerah, ne rodijo tako obilno, kakor na primer one v Banatu. Mi smo veseli, če pridelamo na oral povprečno štiri do pet polovnjakov, dočim pravijo v južnih krajih, da so imeli sredno letino, če so dobili 12 do 15 polovnjakov. Zanimivo je tudi, ako si ogledamo pred vojno in povojno ceno teh vin. Mi smo dobili pred vojno povprečno 30 do 40 h. za naša vina, dočim je stal banatčan 6 do 10 h. Danes pa stane isto vino 2 do 3 Din; naša povprečna vina pa komaj 4 do 5 Din. Pred vojno si kupil lahko za liter slovenskega vina 4 do 5 litrov banatčana, danes pa sta skoraj iste vrednosti. Da se slovensko vinogradništvo v takih razmerah ne more razvijati, in da mu preti siguren pogin, je umevno. Praktično je za naše vinogradništvo ta kriza vina skoraj istovetna s krizo naših vinogradov ob času filoksere. Pred leti nismo imeli vina za prodati, danes po rekonstrukciji goric pa imamo dovolj vina, toda brez prave cene. Filoksere se je preselila. Začela je napadati produkt naših goric — naše vino, ako se mi dovoli ta primer. Cene naših vin hiraajo in pešajo od leta do leta, kakor nekoč stari nasadi.

In zopet slišimo razne nasvete za odpravo te krize: eni hočejo z intenzivnejšim delom in bogato rodecini sortami zvišati donos goric, a ne pomislijo, da škodujejo s tem kvaliteti. Kvantitete imamo danes itak dovolj v državi. Drugi hočejo zopet preti na gojenje namiznega grozdja, kojega pa imajo južni kraji s toplejšim podnebjem že itak za tri do štiri tedne prej nego mi, in bi se toraj visoke cene za prvo grozdje že davno znašle v drugih žepih; tretji hočejo vpeljati brezalkoholno industrijo, za katero pa bi bilo naše kvalitetno grozdje, po mojem mnenju, predrago in večkrat celo neprimerno; četrti fantazirajo o izdelavi šampanjca; peti želijo saditev črešenj, marelic itd.

Mož v sivi sukni.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Navdušeni klici so odmevali od kleti do podstrešja. Tudi Beli kljun in njegovi tovariši spodaj v pritličju so se z grmečimi basi pridružili splošni veselosti. Zastor negotovosti se je dvignil, jasno in odkrito je bilo pozorišče nove dobe. Navdušenje je kipelo, smeh je donel po nizkih, umazanih prostorih.

In tedaj, ko je bilo navdušenje na vrhuncu, so se hišna vrata sunkoma odprla in Siva glava je sopihajoč, brez sape, s trepetajočimi koleni in tresočimi se rokami omahnil v vežo ter padel tovarišem v naročje.

»Izdani smo!« je hlastnil. »Za nami so! Reši se, kdor more!«

»Izdani smo!« Strašni, neprestano se ponavljajoči krik zarotnikov, ki kujejo in spletkarijo v temi in se prestrašijo vsake roke, ki bi pograbila za njimi —! Vajeni so bili te večne bedeče nevarnosti, ki je visela nad njimi tudi kadar so se čutili najbolj varne, niti za trenutek se niso pomišljali, niso povpraševali, niti toliko časa si

niso dali, da bi bili posvarili plemenito družbo, ki je gori nad njimi še vedno kričala zmago in slavo.

»Izdani smo —! Reši se, kdor se more!« so ponavljali in planili k vratom.

»Prepozno —!« je viknil Siva glava in s trepetajočimi rokami zadrževal tovariše. »Za menoj so —!«

»Kateri? Kdo —?« so hripavo povpraševali.

»Policija!«

»Beži! Policija —!« je kriknil Beli kljun bahavo. »Korzikanec je mrtev! Čemu bi se bali še policije?«

Medtem je že zavalovela groza tudi po gornjih sobah. Kakor mrzla, ledena megla je legla na razposajeno gručo plemičev, gospodov in dam, ki so stali pri stopnicah in vse vprek govorili.

»Izdani smo —!«

»Ste čuli?«

Nekdo je tako vprašal in v hipu je onemela prešerna veselost kakor bi jo bil zadušil strupen plin, le plašno šepetanje je še šuštel po gostem zraku.

»Kdo pravi —?«

»Oni spodaj!«

Planili so po stopnicah, nekdo je hlastno go-

»Ismeliarstvo nese, avasmo otemu, ki zna kmeljarit in hmelj pro-dati. Kupite zato knjigo HMELIJARSTVO! Slove Din 50, vezano Din 60. Dobi se v Cirilovi tiskarni v Mariboru.